

COMUNICAREA VIRTUALĂ. AVANTAJE ȘI DEZAVANTAJE

*Aliona PALADI, Svetlana MACRINICI
Universitatea de Stat din Moldova
Centrul LIED Consulting*

Trăim într-o eră a tehnologiilor moderne și nu ne putem eschiva de la provocările care ne urmăresc zilnic. Progresul susținut de o bază tehnologică din ce în ce mai puternică își face loc în viața cotidiană a oamenilor, obligându-i să facă mereu față cerințelor actualității. Incontestabil, tehnologiile moderne influențează dezvoltarea psihică și, într-un mod deosebit, comunicarea.

Comunicarea virtuală se deosebește de cea tradițională și reală prin lipsa prezenței fizice și posibilității de atingere a interlocutorului.

Pentru a demonstra deosebirile dintre comunicarea tradițională și cea virtuală, au fost elaborate jocuri interactive cu ajutorul cărora actorii implicați în grupul de discuții au avut posibilitatea:

- să relateze informații despre sine;
- să acumuleze informații despre alții;
- să determine anumite caracteristici ale propriei persoane;
- să identifice rezistențele psihice;

- să antreneze sociabilitatea;
- să dezvolte tipul de comunicare asertiv etc.

Totodată, comunicarea este prezentă în mai multe rețele virtuale precum Facebook, Yandex, Twitter, Myspace etc. Pentru persoanele sugestibile, naive și credule, comunicarea virtuală este o adevărată provocare. Acestea postează date cu caracter personal fără a-și da seama de pericolele la care pot fi expuse. Datele despre adresa de la domiciliu, despre bunurile, veniturile, numărul de înmatriculare al automobilului, data și locul plecării la odihnă și multe altele sunt cele mai răspândite greșeli ale celor care sunt analfabeți din punct de vedere digital. Psihologii pot instrui persoanele cum ar trebui să-și protejeze identitatea cei care comunică virtual.

În plasa lumii virtuale sunt prinși majoritatea oamenilor, indiferent de vârstă, sex, statut social, interese politice ori religioase. Motivele aderării la rețelele virtuale în mare parte țin de comunicare, fie că au drept scop depănarea unor amintiri, a unor evenimente din trecut, fie că e vorba de noile colaborări care tind spre menținerea unor relații cu perspectivă de viitor, toate se întrunesc în rețeaua virtuală și în rețelele de socializare [2, p.125].

Comunicarea virtuală ori digitală este convenabilă și desigur că printre cele mai evidente *avantaje* putem menționa:

- rapiditatea digitală;
- simplitatea în expunerea limbajului;
- nelimitarea geografică;
- accesibilitatea informativă în diferite domenii;
- intensificarea comunicării între persoanele care se cunosc în viața cotidiană;
- alegerea liberă pentru întreținerea sau încetarea comunicării virtuale cu anumite persoane.

Printre *dezavantajele* comunicării virtuale putem evidenția următoarele aspecte:

- lipsa încrederii în persoana cu care are loc comunicarea;
- necunoașterea identității interlocutorului;
- imposibilitatea de a sesiza sinceritatea și onestitatea interlocutorului;
- neputința în perceperea mesajelor nonverbale și gesturilor;
- prezența unor iluzii referitoare la aprecierea celuilalt [1, p.7].

Comunicarea virtuală ocupă un loc important în domeniul educației, având ca repere platformele educaționale (Moodle e-learning, AeL – Advanced Elearning, iTeach etc.). În ultimele decenii, instruirea prin intermediul noilor tehnologii a devenit prioritară, parțial accesibilă și foarte eficientă. Posibilitatea de a completa prin exemple video materialul teroretic predat elevilor ori studenților confirmă avantajul și necesitatea susținerii TIC în educație.

Skype-ul, messenger-ul, viber-ul, e-mail-ul etc. sunt mijloacele foarte des utilizate pentru informare, transmiterea referatelor, lucrărilor de laborator ori anunțurilor.

Pornind de la ideea că trăim într-un mediu tehnologizat, în luna mai al anului curent a fost organizat un workshop în care elevii de la liceul teoretic „Spiru Haret” din municipiul Chișinău au avut posibilitatea să expună propriile viziuni asupra temei abordate. Participanții au fost încadrați în activități practice, prin care și-au identificat abilitățile de comunicare, barierele cognitive și emoționale, factorii care stimulează ori blochează aptitudinile de sociabilitate [5]. Totodată, prin intermediul analizei tranzacționale elevii au identificat posibilitatea de transpunere în comunicare virtuală, au identificat dimensiunile spațiului virtual sub aspectul: social (rețele de socializare), personal (empatia, nivelul stimei de sine, perceperea Eu-lui) și educațional (TIC în educație) [1, p.9].

Cele mai generale concluzii la care au ajuns elevii încadrați în grupul experimental au fost următoarele:

1. Comunicarea virtuală se deosebește de cea reală.
2. Comunicarea virtuală nemonitorizată poate duce la dependență.
3. Comunicarea virtuală are totuși anumite limite (lipsește privirea directă în ochi, tonalitatea vocii, vibrarea tonalității).
4. Comunicarea virtuală pentru domeniul educațional este un avantaj.
5. Comunicarea virtuală ar fi bine să fie considerată benefică și de către profesori.

În mediul psihologic contemporan au fost identificate multe programe și traininguri de dezvoltare a unui proces psihic sau cognitiv, emoțional sau volitiv, dar și programe cu tangență generală precum programul „Makaton” [3, p.327].

Programul lingvistic „Makaton” este recunoscut și aplicat în peste 40 de țări, destinat atât copiilor care au dificultăți de învățare, cât și

utilizat în scop de stimulare a comunicării interpersonale. Comunicarea poate fi atât alternativă bazată pe metode specifice de care se folosește persoana fără abilități de exprimare verbală, cât și augmentativă, care implică folosirea unor metode ce suplimentează existența unei comunicări verbale.

Deși scopul de bază al acestui program constă în stimularea vorbirii în mediul virtual, totodată, oferă oportunități de comprehensiune, de exprimare adecvată, precum și de evocare corectă. Programul „Makaton” asigură dezvoltarea limbajului verbal prin intermediul canalului vizual, care constă din 350 de semne gestuale grupate în tematici concrete. Recunoașterea internațională a eficienței programului de dezvoltare lingvistică prin „spațiul virtual” se datorează mult și clasificării pictogramelor care elucidează o gamă de stări, atitudini, noțiuni, cantități, categorii, emoții, relații etc.

O tendință modernă de învățare și comunicare virtuală se referă la M-learning (învățarea mobilă), cu accesarea informației prin intermediul telefonului mobil. Învățarea mobilă susține obiectivele educaționale care au legătură cu administrarea eficientă a sistemelor școlare și îmbunătățirea comunicării [3, p.484].

Referințe:

1. PALADI, A., CROITOR, L., PALADI, F. Evaluarea online a cunoștințelor: aspecte psihopedagogice, metodologice și practice. În: *Fizica și tehnologiile moderne*, 2007, vol.5, nr.3/4, p.6-15.
2. JOIȚA, E. *Educația cognitivă. Fundamente. Metodologie*. Iași: Polirom, 2012, p.125-136.
3. ROȘAN, A. *Psihopedagogie specială. Metode de evaluare și intervenție*. Iași: Polirom, 2015, p.484-486.
4. HORTON, W. *Designing web-based training*. John Wiley&Sons, 2002, p.312.
5. MACRINICI, S., ȘAITAN, V., PALADI, A. *Avantajele și dezavantajele comunicării virtuale*. Moldova-Korean Information Acces Center, Chișinău 2016. [Accesat 17.05.2016] Disponibil: <https://www.Facebook.com/media/set/?set=a.876824772429948.1073741970.265393296906435&type=3>